

Ohjauspalveluiden kehittämisen tilannekatsaus

Työmarkkinaneuvos Teija Felt

Työ- ja elinkeinoministeriö

ELOLIV 2021

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Mitä olikaan strategiassa...?

Elinikäisen ohjauksen strategiset tavoitteet

Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

Jokaisella on mahdollisuudet ja taidot tehdä tietoisesti suunnitelmia sekä koulutus- ja työurapäätöksiä muuttuvassa työn maailmassa

Digitaalisesti ja monikanavaisesti

Toimiva jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus, jossa ohjaus ja urasuunnittelunäkökulma ovat keskiössä palvelun sujuvasti elinikäistä oppijaa mm. tekoälyä hyödyntäen

Laadukkaasti

Ohjaustyötä tekevillä on valmiudet ja osaaminen laadukkaaseen monikanavaiseseen ohjaustyöhön

Yhdenvertaisesti ja kestävästi

Ohjaus edistää tasa-arvoista, oikeudenmukaista ja monimuotoista yhteiskuntaa Suomessa

Monialaisesti ja koordinoidusti

Ohjausta toteuttavien sektoreiden yhteistyö on sujuvaa ja työnjako selvää ja kehittämistoimet suunnitellaan ja tehdään monihallinnollisena yhteistyönä

Tietoon perustuen

Ohjauksen järjestämistä koskevat päätökset perustuvat tietoon ja tiedonhallintavälineet tuovat jatkuvuutta koko elinkaaren aikaiseen ohjaukseen

Toimeenpanosta

- **Strategiassa on sekä pitkän tähtäimen tavoitteita että konkreettisia toimenpiteitä hallituskaudella toteutettavaksi**
- **Toteutetaan poikkihallinnollisesti osana Jatkuvan oppimisen uudistusta, RRF-määrärahoilla**
- **Toteutusta ohjaa ELO-foorumi ja sen työjaosto**
- **Strategiaa toteutetaan myös muissa hankkeissa esim.**
  - Hankkeissa kuten maahanmuuttajien neuvonta- ja ohjauspalvelut, perhevapailta töihin –hanke ja uraohjausta työpaikalla –hanke, maahanmuuttajien osaamiskeskuksissa, hyvän ohjauksen kriteereillä, opinto-ohjauksen kehittämisohjelmalla 2020-2022 (OKM)
  - Alueilla ELO-verkostojen toimesta (ELY-keskusten koordinoimat)
- **Huomioitava TE-palvelujen siirto kunnille, TE2024**

Osaamistason nosto ja jatkuva oppiminen

Jatkuvan oppimisen uudistus: 44 M€

- Palvelukeskus / Koulutukset, 30 milj. euroa
- Ennakointi, 4 milj. euroa (TEM 0,65 M€)
- **Ohjauksen kehittäminen sekä osaamisen arviointi ja validointi, 10 milj. euroa (TEM 7 M€)**

Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma: 46 M€

- Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus 26 miljoonaa euroa (Yhteiseen käyttöön TEM/OKM 26 M€)
- Korkeakoulujen digitalisaation ja joustavan oppimisen vahvistamisohjelma ("korkeakoulujen digivisio") 20 miljoonaa euroa

Korkeakoulujen aloituspaikkojen lisääminen: 15 M€

Ahvenanmaa: Osaamistason kohottaminen ja jatkuvan oppimisen uudistaminen, koulutuksen digitalisointi ja modernisointi: 2,7 M€

Elinikäinen ohjaus

RRF: 4 M€ (EU:n elpymis- ja palautumistukiväline)

Urasuunnittelutaidot (1,2 M€)

- Mitä urasuunnittelutaidot ovat ja miten ja missä ne ilmenevät, miten ja millaisissa elämänvaiheissa, konteksteissa ja palveluissa urasuunnittelutaitoja opitaan ja miten taitojen kehittymistä arvioidaan
- esiselvitys Suomen tilanteesta ja kansallisista tarpeista ja kansallisen viitekehyksen pohjatyö
- urasuunnittelutaitojen kokonaismallin rakentaminen, jalkautus ja seurannan kehittäminen

Ohjaajien täydennyskoulutukset (1,6 M€)

- ohjauksellinen työ eri sektoreilla on lisääntynyt ja ohjaustyötä tekevien osaaminen vaihtelee heterogeenisten koulutustaustojen mukaan
- ohjaajakoulutusten kokonaisarviointi, jossa tarkastellaan ohjausalan ammattilaisten osaamisvaatimuksia eri konteksteissa, eri koulutusväyliä ja -rakenteita sekä sisältöjä
- kehitetään koulutusten sisältöjä vastaamaan monimuotoistuvia osaamistarpeita ja lisätään täydennyskoulutuksia liittyen ohjaajien digitaitoihin, kieli- ja kulttuuritietoisuuteen, vihreään siirtymään sekä sukupuolten tasa-arvon edistämiseen.

Ohjauksen koordinaatio ja tiedonhallinta (1,2 M€)

- koordinoidaan valtakunnallisesti eri sektoreilla tapahtuvien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittämistä
- rakennetaan malli valtakunnalliseen elinikäisen ohjauksen laadun seurantaan kriteereineen ja mittareineen, edistetään elinikäisen ohjauksen tiedolla johtamista
- tarkastellaan tarvetta laajalle kansallisen ohjauksen tilan arvioinnille
- kerätään ja analysoidaan tietoa ohjauspalveluista, projekteista, käytännöistä ja työvälineistä sekä tarjotaan koottua tietoa ja työvälineitä kaikkien ohjaustoimijoiden käyttöön toiminnan tueksi ja valtakunnallisten elinikäisen ohjauksen strategisten tavoitteiden toteutumiseksi
- jatkossa Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus koordinoi ja kehittää TNO-palveluita

Suomen kestävä kasvun ohjelma: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163176> > Sivulta 198 alkaen ”Jatkuvan oppimisen uudistus”, jossa kuvausta elinikäisen ohjauksen vahvistamisesta

Elinikäisen ohjauksen koordinaatio työllisyyden ja jatkuvan oppimisen palvelukeskuksessa

2 § Tehtävät

Palvelukeskuksen tehtävänä on toimialaansa liittyvä:

- 1) tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittäminen ja koordinointi;
- 2) osaamis- ja työvoimatarpeen ennakointi;
- 3) koulutuksen ja muiden osaamispalveluiden valtionavustusten myöntäminen ja hankinta;
- 4) alueellisten ja muiden yhteistyöverkostojen tuki ja vaikuttavuuden edistäminen.

Palvelukeskukselle (JOTPA) asetetaan toimintaa ohjaava neuvosto

Toiminta alkanee täysimääräisesti v. 2022

Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus (JOD)

RRF: 26 M€ (EU:n elpymis- ja palautumistukiväline)

- Tällä hetkellä käynnissä hankesuunnittelu, sanasto- ja arkkitehtuurityö.
- Palvelumuotoilua on aloitettu yhdessä sidosryhmien kanssa. Ensimmäinen pieni työpaja TE-asiantuntijoille ja psykologeille on jo tulollaan, ja yhteistyö ohjausasiantuntijoiden kanssa jatkuu myöhemminkin.
- JODille asetetaan ohjausryhmä

Suomen kestävä kasvun ohjelma:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163176>

Sivulta 202 alkaen ”Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma”, jossa kuvausta tästä palvelukokonaisuudesta

Ohjaamojen kehittäminen

- Hallitus on sitoutunut hallitusohjelmassa Ohjaamojen kehittämiseen. Ohjaamojen koordinaatiotoiminta vakiinnutetaan. Monialainen tukirakenne aloittaa toimintansa syksyllä 2021 KEHA-keskuksessa (ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus).
- Kannustinmallin kautta rahoitetut valtionavustukset Ohjaamotoiminnan kehittämiseen on avattu haettavaksi 1.9.2021. Avustukset kohdennetaan erityisesti koulutuksen ja sosiaali- ja terveystalouden asiantuntijoihin. Kannustinmallin rahoitus on 13 M€, jolla kokonaisuutena on mahdollista rekrytoida noin 100 htv Ohjaamoihin, huomioiden kuntien omarahoitus.
- Ohjaamoiden ONNI-hanke on vakiinnutettu, rahoitus 2,5 M€ / vuosi.
- Monialaisten palveluiden lainsäädännöstä keskustellaan mm. TE2024-uudistuksen yhteydessä, ja tässä yhteydessä tarkastellaan myös Ohjaamojen tilannetta.

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli 2022 ja TE-palveluiden uudistus 2024

- Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin tavoitteena mm. aiempaa yksilöllisempi palvelutarpeen arviointi ja tiiviimpi ohjaussuhde työnhakija-asiakkaan kanssa työnhaun tueksi
- Tavoitteena on, että malli astuisi voimaan toukokuussa 2022 (<https://tem.fi/pohjoismainen-tyovoimapalvelumalli>)
- Työllisyyspalveluiden siirto kuntien järjestämisvastuulle vuonna 2024 tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita.
- Vaikuttaa TE-digipalvelujen uudistamiseen
- Järjestämisvastuusta on nyt linjattu ministerityöryhmässä. Valmistelu etenee.
- Lisätietoja <https://tem.fi/te-palvelut-2024-uudistus>

Maahanmuuttajien ohjaus 2020-2022

- **Matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelut**

- Vuosille 2021-2022 on haettavana 3 milj. euroa/vuosi. Kuntien omarahoitusosuus rahoituksesta on 20-30 %. Vuonna 2020 rahoitusta myönnettiin 21 kunnalle tai kuntayhtymälle.
- Valtionavustuksen tavoitteena on tehostaa maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä kehittämällä matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontatoimintaa perustuen monialaiseen yhteistyöhön.

- **Kuntien maahanmuuttajien osaamiskeskukset**

- Kuntien maahanmuuttajien osaamiskeskustoimintaan myönnettiin vuosille 2021-2022 talousarviossa ja julkisen talouden suunnitelmassa kohdennettu rahoitusta yhteensä 5,5 milj. euroa (TEM 3 M€, OKM 2,5 M€). Kuntien omarahoitusosuus rahoituksesta on 30 %. Määrärahaa on myönnetty 2019 ja 2020.
- Yhden luukun moniammatillisissa osaamiskeskuksissa sovitetaan yhteen koulutuksen, työllistymisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja aikuisille maahanmuuttajille.
- Osaamiskeskuksissa järjestetään kartoitusjaksoja, joissa asiakkaan kokonaisvaltainen tilanne sekä siitä johtuvat palvelutarpeet kartoitetaan.

OKM: Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma 2020-2022

- Vahvistetaan oppivelvollisten ja koulutuksen järjestäjien edellytyksiä varmistaa opintojen jatkuminen ja toisen asteen tutkintojen suorittaminen.
- Kehittämisohjelman pysyvä rahoitus on noin 24,3 miljoonaa euroa/vuosi (josta oppivelvollisuuden laajentaminen noin 20 miljoonaa euroa/vuosi). Lisäksi hankerahoitusta 9,3 miljoonaa euroa (2020–2022).
- Toteutetaan tiiviissä yhteydessä oppivelvollisuuden laajentamisen valmisteluun sekä osana Oikeus oppia -ohjelmaa, Oikeus osata -ohjelmaa sekä Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelmaa.

Yhteiset kehittämistoimet:

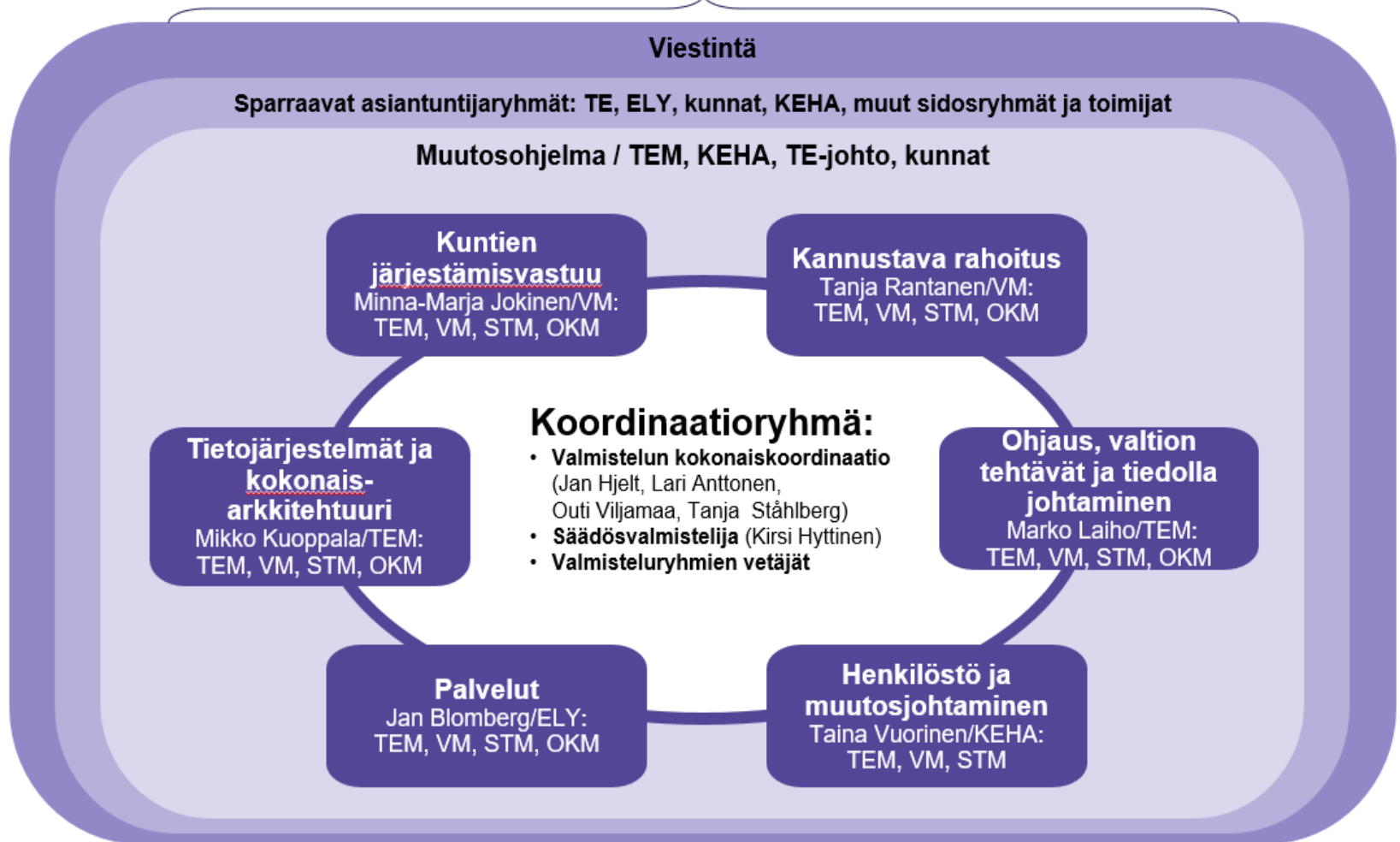
- Varmistetaan johdonmukaisesti ja *tutkimustietoon* perustuen *yksilöllinen* opinto-ohjaus
- Päivitetään *hyvän ohjauksen kriteerit* tukemaan oppivelvollisuuden laajentamista
- Vahvistetaan *sektorirajat ylittävää osaamisen kehittämistä*
- Opetushallitus vahvistaa *oppilaan- ja opinto-ohjaajien täydennyskoulutusta*
- Kehitetään *verkkopohjaisia ja digitaalisia ohjausmenetelmiä ja -palveluita tukemaan ohjauksen toteutumista osana jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden kehittämistä.*
- Parannetaan tiedonvaihtoa perusopetuksen, toisen asteen ja nuorisotoimen välillä.
- Seurataan ja ohjataan kehittämisohjelman tavoitteiden toteutumista ja toimenpiteiden etenemistä

TE-palvelujen siirto kunnille

Valmistelurakenne

Työllisyyden ministerityöryhmä
TEM2024
Työvoimapolitiikan palvelurakenne -alatyöryhmä

TE-palveluiden uudistamisen aikataulu

